

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATIRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.
NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20 BARCELONA.	PREU DE SUSCRIPCIÓ Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals. Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18
---	--

LA MORT Y 'L DIABLE

de Pompeyo Gener.

REVISTA HUMORÍSTICA.

Ja veurán; aquest es un llibre qu' es com si 'n diguessen *La vida de la mort y l' Historia de 'n Banyeta*. En ell s' escorcollan tots los papus ab que tots los clerics han espatarrat als beneyts de tots los temps. ¡Si n' hi ha hagut de llana en la humanitat! ¡Y si n' hi han hagut de bretols que ab la tal llana s' hi han fet los seus!

Durant molts cents anys, tot lo mon ha estat com Sabadell y Tarrassa; es a dir, plè de gent que ab la llana se la campava, solament que se la campava sense treballar, y en as anteditas poblacions casi tot-hom treballa. Desde Moisés que feya llamps ab pega grega a dalt del Sinai, fins al rústech rector de la muntanya que fá baixar foc del cel ab las estopas encensas que tira l' escolá desde la volta de l' iglesia, tot ha sigut una ensarronada de punta. Y 'l pobre feligres paga qu' es gata, y estigas malament en aquesta vida, y déix l' donar surras, y engreixa als capellans perque te 'n prometen un' altra de millor, que 'l prometre no fá pobre.

Passém revis a á totas aquestas enceradas.

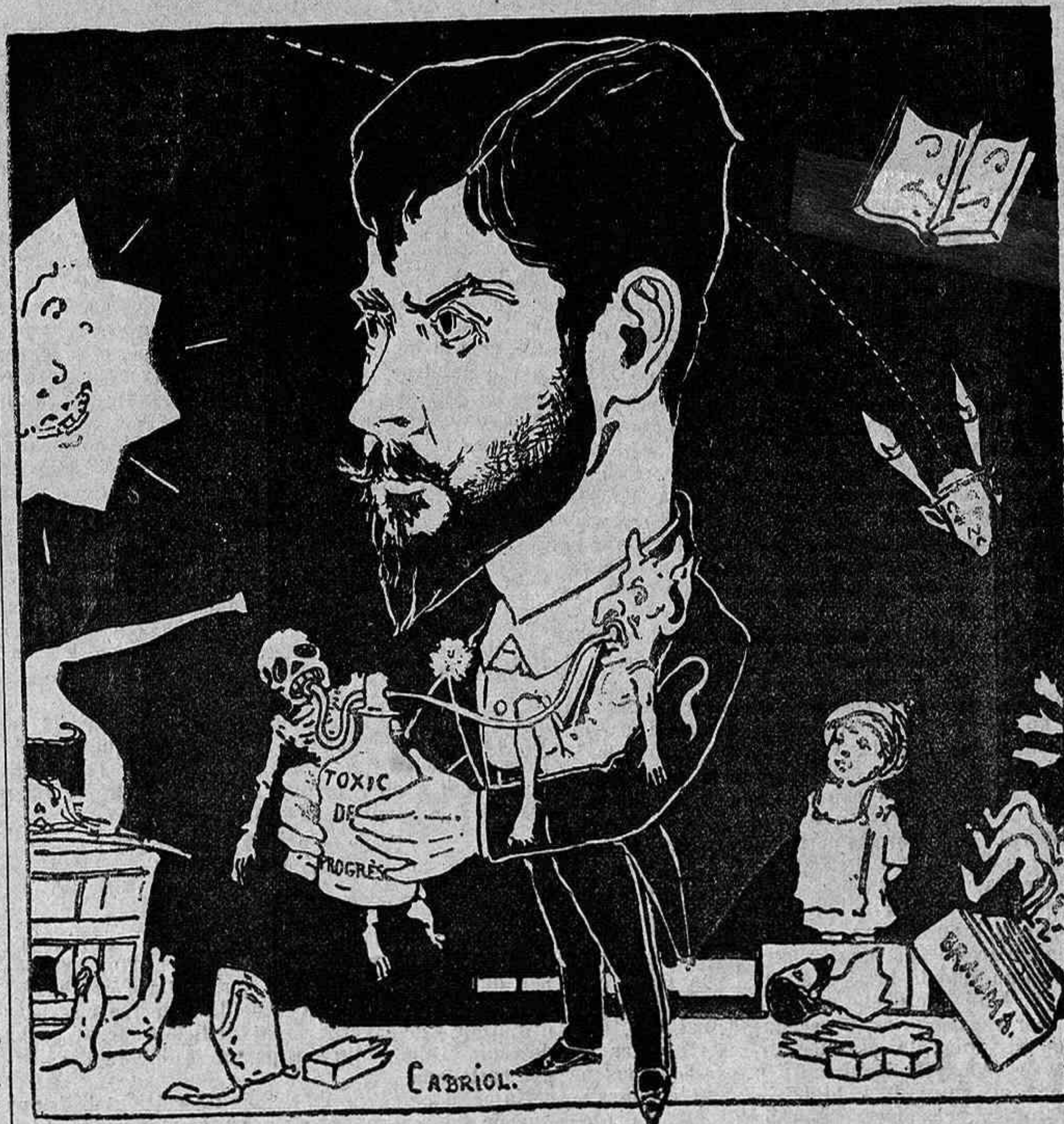
A la India, 'ls capellans que 's deyan *Bramans*, á la quenta perque bramavan molt fort, deyan a la gent, que quan serian morts se 'n anirian a un pais (de vano) que hi havia darrera del mar que allí passarian lo temps ballant lo bolero a la sombra d' un arbre molt gros, sota del que hi hauria un déu molt *salau* que tocaria la flauta y 'l tamborino, y ¡viva la gresea! Mes tart ván dirlos que uns se tornarian plantas y altres animals; y jo crech que ja s' hi tornavan no més d' escoltarse'ls.

Lo clero del Egipte, deya qu' era precis confitar als morts y guardarlos en conserva, ficats dins d' uns calaixos de cartró en uns armaris de pedra picada que tenian als subterranis, perque no 's florissen. Segons ells, un dia ó altre tornarian a viure, y que mentres 'ant las ánimas, fora dels cossos, se 'n anavan fent una professó, a embarcarse ab un *Marinarito* celestial que 'ls passejava ab la barca del sol, del un cap al altre del mon, *ida y vuelta*, com aquell que vá de l' Habana a Filipinas continuament. Lo passatge 'l cobrava 'l clero ó l' iglesia.

¡Y encare aixó ray! Pero lo millor es que deyan que 'ls homes tenian tres ánimas, l' una ficada dintre de l' altra, com las tres pessas d' una ullera de llarga-vista, que 's plega y s' estira; y afegian que quant l' home 's mort s' estirava y l' una anava sortint de dins de l' altra, y per 'xó en las lletanias que cantavan al mort, en lloch de *ora pro nobis* l' hi deyan *no t' arronsis!*

¡Y 'ls déus que tenian! ¡Quin déus més de *pa-riure!*

L' AUTOR DE «LA MORT Y 'L DIABLE.»

Es metje y apotecari y escriptor y filósop, y ja fa temps que 's dedica a curar preocupacions.

Tots duyan caretas, tots anavan disfressats; semblava que fess n carnestolts. L' un ab un cap de lloro, l' altre ab un cap de mico, l' altre ab un cap de gos; y 'ls feligresos com despres de morts també eran deus, diu que tots tenian cap de ruch, menos alguns qu' eran llusos o pastanagas. Ah, 'm descuidava de dirlos que 'ls capellans eran llops.

Despres van venir los *persas*. Aquests la vá donar per creure que hi havia dos socios qu' eran amos del mon. L' un l' havia fet; l' altre l' desfeya. 'L primer, que devia haber estat fanaler, sempre estava encenent llums. Lo segon, que devia haver estat sagristá, sempre 'ls apagava. Aquell encenia l' fanal del sol, netejava l' mirall de la lluna y guarnia l' cel d' estrelles. Y las estrelles las feya esmicolant llunas velles, y escampant-las pel cel. Ell era l' que obria las aixetas del vent, ell lo qui escombrava 'ls núvols, en fi, tenia l' *arriendo* d' aquest tinglado que 'n diuben lo cel, y 'n feya anar la maquinaria.

Pero l' altre qu' era un manso que no era bó per res, me l' hi apagava 'ls llums y vinga espallarli tot. Fins l' hi espallava las crias. Era un gandullero de primera, l' pare de la mandra, com 'si diguessem, y tots los que tenian molt os l' adoravan, no pas fentli lluminarias, sinó apagant las que 'ls treballadors feyan al altre d' u. Y sempre era tot un fè y desfe que ja us dich jo que n' hi havia un tip.

Despres van venir los *fenicis*, qu' eran uns mariners, uns res, una gentussa de poch mes ó menos. Lo deu d' aquests era la lluna (*ab un cope*). La lluna tenia un currutaco qu' era l' sol, y per la nit lo sol deyan que s' havia mort, y que l' endemá demati ressucitava. També tenian un cert clero qu' era bastant bréto. Aquest los feya adorar un deu molt bandarra qu' era un golafrá de primera. De tant en tant se fe a dar calés y á més á més cada demati per esmorsar se menjava uns quants xicots rostits. Fins se conta qu' una vegada que s' vá empipar, se vá crospar un canonje dels seus, farsit d' escolanets.

Los Fenicis tenian també una quaresma com la nostra, poch mes poch menos; professons, flautas, la passió d' junis y tots los impropers; 'l dia de Pasqua viva la Pepal Tothom vinga xerricar, costellas *catacrin*, y barreja de minyo as que aquell dia totes eran de tothom. Mare méva, y quinas esgarrapadas hi deví haver! ni l' ball del *Caldero*. Fins las iglesias diu que s' quedavan á las foscas pe que nostre senyor no ho vejes.

Y vingueren los *Juèus* ab Moises y tots los s' us.

Quins altres tipos! Aquests anavan vagamundejant pel desert, avuy aquí, demá alla baix, demá passat qui sap ahont... porque diu que ja 'ls havian tret de per tot arreu a causa de que no pagavan lo lloguer. Tenian un d' u qu' era un gueto etern, qu' havia de durar sempre, sense principi ni fi; aquest deu tenia un genit de la re-ira d' ell mateix que n' ngú l' podia aguantar. Per mica que s' incomodés, ventalsi una pedregada ab espatech de trons y llamps recaragolats; ó 'ls hi enjegava una pudó que 'n feya caure la meytat en basca, ó me 'ls hi pegava foch á la verdissa, ó bé 'ls hi afanava 'ls cates y 'ls trencava tota la pisa, ó 'ls hi feya donar una sumanta pels babilonis, que se 'ls hi veyan las costellas, ó 'ls encomanava ronja, y vinga gratá; en fi, desgracias. Altras vegadas los deixava á mitja racció y me 'ls hi feya passar una carpanta que no se la mereixian. Es clar, ab aquella gana y al mitj del desert, vinga barrinar qu' es lo que ha de venir al cap-de vall de tot, y un que no havia menjat calent mes que un sol cop á la vida vá irlos: «La *resurrecció de la carn*», que ben segur qu' es morta, pues ja fa molts anys que no 'n veyém ni de pintada.»

Los *Grecs* ja eran una gent una miqueta més enrahonada. Anavan nets, menjavan arreglat; cadascú s' estava a casa seva, y aixó del clero no hi tenia pas gayre la vida. Hi havian minyons molt trempadas. Los noys no fugian d' estudi, y ab gimnástica per tot arreu. molts sabian fer las torsas y casi tothom tenia bola. Los soldats vestian molt llaugetats, ja 'us dich jo que en aquell temps cap contratista s' hi hauria fet una torre á San Gervasi: tots nuets, casco, bolins y espartenyas, y com armas un xusso de sereno y un sabre com lo dels Mossos d' Esquadra: com qu' eran tant endr ssats, damunt del casco hi portavan lo raspal per treures la pols de la roba.

Als morts, los cremavan, y fora epidemias! Prou tenian un cert *deu lo pare*, que s' estava asentat en un silló de brassos á tota d' un porxo com lo de la Llotja. Pero ells no 'n feyan gran cas. Lo clero per espatarrarlos, devegadas, cap al tart, feya uns quants trons de comedia ab unas planxas de llana, desde la rebotiga de cal d' u, per ferlos entendre que á n' aquest ja l' hi havia pujat la mosca al nas. Pero 'ls grecs eran massa espavilats y un dia me 'ls van atrapar los trastos de f' 'ls trons y tot ho van enviar a ca 'n Pistras. Vet' aquí un d' u més, desacreditat: tothom se 'n vá burlar: fins anava pels sainetes.

Pero á la quenta, diu que al cap de poch van venir uns bruts de l' Orient, y 'ls van explicar los liberis que feyan per allá baix y 'ls van encomenar la gal-

lana. De primer me 'ls van donar entened d' anar á fer berenars á fora á collas com los de Sant Mus, frequentant unas ermitas ahont hi havia unas maturrangas retiradas que deyan la bona ventura. Despres, varen fer entrar un deu gandul y borratxo á caball d' un ruch y aquest me 'ls vá entabanar dibentlos que *qui treballa vé de mala sunch*, que 'l gran que era 'l *nam* y foral. Y noys, tot l' any era alló un Carnestolts: tothom estava mitj pet tot lo dia, vinga vi ranci, vinga ballar la sardana, y tocar las castanyolas y l' pandero, ó be un rengle de flautas com aqu' lls qu' adoban cedassos, en fi, disbauzas. Pero ¿qué havia de pas ar? Que ab tant fe 'l taul, se 'ls van acabá 'ls cales, las feynas se van plegar, y en acabat, ¿ne voléu de plors y de gemechs?

Lo mateix mica més ó menos vá succehir á Roma: Tiberis, xibarris, disbauzas, capellans borratxos, emp-radors brétols, manayas indecents que per res se sub-evavan, maturrangas per tot arréu; l' un adorava l' vi, l' altre l' pa, l' altre una séva, l' altre s' tirava de cap á la bassa, en fi, alló era un mercat de Calaf.

Tots aquests ximplers s' figuravan que quan eran morts anavan á fer las sombras. Pels que no havian fet bondat en compte del purgatori hi havia un puesto que 'n deyan lo *tariaro*, y de aquí vé alló de que 'l *crémor torturo* purgui tant.

Ab aixó diu qu' en Manalet vá baixar á posar butlla á n' aquest poble; pero l' van clavar en creu, entre dos lladres; y despres los seus també cop de disputar com á ximplers, per si hi havia un deu, tres, sis, vint y set ó trescents trenta. Los uns deyan que l' altre mon seria Xauxa; que s' hi podria viure sense treballar, que s' hi menjaria millor que á ca 'n *Justin* y que encare donarian quatre pelas per barba, y per aixó may s' afeytavan. Los altres esperavan alló de la resurrecció de la carn, encare que no mes fós que de la carn d' olla. Los altres de an que se 'n anirian á estarse al sol qu' es terra calenta. Los altres que se 'n anirian al cel, com los que quiebran. N' hi havia que volian que linguessem tres ánimas; altres no mes que una. Aquesta deyan uns qu' era feta d' una materia forta, com l' ánima dels botons; n' hi havia que deyan qu' era vuida com las ánimas de cantis. En fi, alló era un desori: ningú s' podia entendre. ¿Ne voléu mes de disbarats? Fins que vá venir l' Agustinet que 'ls vá dir qu' eran una colla de gats y que callessin qu' ell ja ho arreglaria. Y desde llavors tothom muixon!

Despr s' diu que van venir d' allá dalt los bárbaros, qu' era una gent molt bárbara. Bruts, estropeliats, ab unas barbas que feyan faresa, aquests tenian la mania de fer pinyas y fora. Fins se 'ls havia ficat la seva al cap de que 'n sent morts continuarian repartintse trompadas al altre mon. Ab aixó l' Europa vá posarse d' una manera que devia dar gust de viurehi.

Los senyors feudals que per res s' estussinavan entre ells, feyan suar als pobres pagesos porque 'ls mantinguesen, y sino garrotada de cego. ¡Oh! y aixó quan no 'ls pen avan á las forcas del castell com si fossen llangonissas. Despr s, frares per tot arréu, cucurubas, clero, espiritals, socarrims de rent, tothom á missa cada dia, *gori gori* á tot pasto; ánimas que sortian a la nit, com lo de n' *Rosegusébas*; y paga per menjar, per beure, per dejunar, per casarte, per neixe, per morirte, per tot, y tot per la mort de deu, y sinó llenya. Ja 'us dich jo qu' estava bé.

Aixó sí, 'l qu' era bon minyo, al cel de correguda, y despres un plat de llana al clatell y vete 'l aquí un Sant. Y pels que no creyan, las calderas de 'n Pere Botero.

Tot aixó vá durar una pila de temps; pero van venir alguns sabis que a forsa de rumiar la mostra van descobrir l' ensarronada y van explicar á tothom que tot aixó no eran mes que cofis y mofis del clero: la gent vá comensar á no voler deixarse amagá més l' ou, se van comensá á armar bullangas y xim, xim, y espatechs, *Himne de Riego* per aquí, *Marsellesa* per alla, y tot se 'n vá anar daltabaix.

Y despres han vingut uns altres sabis que tot ho volen saber y han explicat aixó de la maquinaria del Home com si s' tractés de un rellotje y l' hi han dit que procur s' viure bé que l' demés eran trons, y han resumit tota la moral, ab alló de

«Fesne bé y no fassas mal
qu' altra butlla ja no 't cal.»

Tal es exposada de *barrib-barrab* la materia que tracta lo prim r volum de l' obra de 'n Pompeyo Gener, que despr s de haverse publicat á París, havent merescut articles laudatoris de las principals revistas d' Europa y de haverse agotat l' edició f ancesa, acaba de veure la llum aquí á Espanya traduhida á la llengua castellana.

No pot donarse un llibre més trascendental. Es una especie de navaja finissima per afeytar la llana dels clatells per espessa que siga. En l' obra de 'n Gener s' hi aprén á ser bó, per la bondat mateixa y sense necessitat d' enganys ni de tramoyas. Ademés está escrita ab tant garbo que instruhint deleyta. Bé podém dir que de llibres com *La Mort* y *l' Diable* á Espanya tant sols se 'n publican *quando caelis*.

Per aixó l' *ESQUELLA*, valentse del seu istil peculiar tributa á Pompeyo Gener, un dels escriptors de la nova generacio, que més honra fan á Barcelona, aquest modest article, acom anyantlo de la reproducció de una intencionada caricatura-retrato publicada en un periódich de París, pel istil del nostre, al apareixe en aquella capital la primera edició de *La Mort et le Diable*.

P. DEL O.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Vá despedirse 'l dijous; vá tornarse á despedir lo diumenje y vá despedirse, pero definitivament, lo dimars de aquesta senmana. En Massi i ha fet lo que diuen las comedias del teatro antich: «Hace que se vá y vuelve.» May s' havia vist una cosa tant rara, lo públich demanant caritat á un artista. Si senyors, demananti per la mort de Deu que aceptes mil duros més cada nit.

Deseriure l' entusiasme de las dugas últimas representacions seria cosa imposible. Los encarregats de alisar lo teló van tenir que ferho tantas vegadas, que ja han acordat demanar aument de sou á l' empresa, per quan torui á cantar lo famós Massini. ¡Y d' obsequis no 'n vulgan mes! Regalos preciosos, rams de flors y de llorer; a la sortida del teatro una gran ovació: 'l dilluns al vespre banquetes y serenata... en fi, la mar.

Aquesta vegada 'l privilegiat tenor se 'n vá de Barcelona de ben distinta manera que l' altra temporada. Mes val aixis.

Inútil dir qu' en l' interpretació del *Rigoletto* vá fer maravillas. Basta saber que aquesta es una de las óperas que millor l' hi escau y que 'ls dos dias que v cantaria estava perfectament de veu. L' últim dia vá dir: «¡Que s' vessi tot!» y ademés de l' ópera de Verdi, va repetir la escena de la mort de la *Lucrecia*.

Per cert que un abonat tenia previnguda una gran corona de semprevivas, porque ell deya:—Aquest Massini mor' tant bé en la *Lucrecia*, que no hi trobat un obsequi més apropiat.

Ja es foral Fins ha cridat «¡Viva Barcelona!» ha fet un brindis per en Gayarre, y ha promes tornar. Aixis donchs: «A *rivedersi*.»

L' *Aida* del *Circo* continua proporcionant plens y mes plens. Ab aquesta obra en Perelló ha trobat una mina de una nova especie. Fins are s' coneixian minas d' or, de plata, de coure, de plom, de ferro, etc, etc. La mina de 'n Perelló es una mina de mitjas pessetas.

Ja sabia jo qu' en la comedia *Sin familia* la Matilde Rodriguez havia de lluhirshi molt. Y aixis vá ser: ella y la Gorriz, en Mario, 'ls Romeas y 'ls demés actors van donar a la producció un conjunt admirable. La Matilde es indubtablement una de las millors adquisicions de aquella aplaudida y celebrada companyia.

Dimecres benefici de 'n Rossell, ab la comedia arreglo del frances *Los dominós blancos* y la pessa *R. R. Total*, lo teatro casi plé y una nit de riallas. En Rossell, á un gran talent de imitació reuneix una gran qualitat, sempre treballa ab gust.

Mártires ó delincuentes es un drama fet al istil del dia, que planteja un problema y 'l resol ab un tiro. L' obra esta escrita ab obrietat; pero 'l desarrollo es sumament defeciuos, tant que 'l senyor Vico, no hi té res que fer fins al tercer acte. Pero al arribar aquí alcanza un verdader triunfo. Imposible una interpretació més inspirada. L' eminent actor s' apodera per complet del cor del públich. ¡Llástima que la Mendoza Tenorio en lloch de la dama desempenyi 'l paper més important de dama jove, sent c' nfi t aquell á la Casado, á la qual encare que l' hi sobra bona voluntat, l' hi falta convicció y emoció, de manera que sempre fá la comedia.

L' estreno del drama *El príncipe Hamlet* proporcioná á n' en Vico un' altre triunfo, dels mes merescuts. Lo públich de Romea vá tributarli una expres iva ovació. Lo únich que sentim nosaltres es que l' obra que pos en Vico siga un mal arreglo castella de la gran inpiració de Shakespeare. Tractar de regularisar aquell desbordament de geni, es una temeritat. L' obra inglesa es un mar alborotat y sense limits: l' obra espanyola es menos que un riu; es un regueró. No obstant en Vico demostra que compren com cap mes altre actor espanyol lo difícil tipo de Hamlet. Indubtablement que aquesta producció produhirá bonas entradas.

La creu trencada, drama que ha estrenat la companyia catalana del *Teatro Espanyol*, seria injust com iberarlo com un' obra madura, fill de un ingeni ja exercitat en los difícils viarans de l' escena. Es la primera producció de un jove; encare més, es un' obra póstuma. Son autor, Alfonso M. Solá, mori en una edat en que tot l' hi somreya, deixant escrita aquesta producció, son primer ensaig dramátich. ¿Qué t' d' estrany qu' en ella s' hi observin vacilacions é inexperiencia? Pero en cambi hi ha algun tipo ben dibuixat, situacions molt teatrals, un desenás imprevist y de bona lley, algunas escenas hábilment concebudas y un llenguatge que revela un verdader poeta. Davant d' aquesta producció la critica exigent enmudeix y 'l cor

plé de condol exclama:—¡Quina llástima que un talent tant privilegiat s' haja extingit avants de que donés los fruits saborosos que tant legitimament s' esp-ravan!

Los germans Po-el ab sos exercicis al pel y la senyoreta del mateix nom executant ab gran aplom lo *jockey americá*, han vingut a augmentar l' amenitat de las funcions del *Circo ecuestre*. Dimecres vá reapareixe la simpática familia Briatore.

Lo conjunt del espectacle no desdiu en res dels anys anteriors.

L' únich que per ara hi falta es un bon clown. Lo senyor Alegria 'm dira tal vegada que 'ls clowns escassejan, y que de bons no se 'n troban.

Perdoni, senyor Alegria; ¿ne vol un a cada pás? Arribis á Madrid, demani homes polítics al ús del dia, y l' única dificultat que tindrà, serà la de la elecció.

N. N. N.

ACUDITS EN VERS.

Ab aquest títol lo nostre estimat colaborador D. Francisco Llenas acaba de publicar una colecció de 161 epigramas originals, (1) escrits ab la facilitat propia de tal autor.

Inseguint la costum, aquí va una mostra:

Lo dia que vá morir lo fill gran de ca'n Badia, jo clarament vaig sentir com sa esposa Rosalia ploriquejant exclamava: —«Havéu vist sort més fatal? ¡S' ha mort ara que 'm guanyava sis pesetas de jornal!»

De cap a la feyna estich perque may estich distreta quan me trobo en lo reball me va dir una modisteta: mes aquest matí he sabut, que com qu' es molt dormilega, á la feyna está de cap... perque dorm sobre la feyna.

—Senyora búsqus criada.
—¿Perqué te 'n vas sinforosa?
—M' n vaig perque 'l seu senyor tot lo dia m' esta á sobre.

—Tè una febra D. Francesch que no crech que 'n surti, Roch, tot ell crema com un foch.
—¡Si que 'l poure esta *bén fresch!*

—Sentat sota de una parra m' hi menjat uns quants pinyons y una barra de urrons de cinch lliuras.
—¡Quina barra!

—No sabs fer re, ets molt poch via deya al seu nen la Prudencia, y l' nen ab tota ignorancia respongue:—Jo, se fé un riu.

Lo reverent Pare Tell després de haverse crosplit un polastre, un llus fregit, dos auechs y un bou tortell, á predicar se 'n va anar demostrant ab molta ciencia ab enginy y ab e oqüencia, qu' era molt bó dejunar.

L' altre dia 'l Senyor Sans ab afany los guants buscava y al cap de un' hora trobava que ja 'ls portava a las mans.

Lo municipal Sagués feya calla un xarlatan y aquest l' hi deya cridant: —Jo ja se vostè lo qu' es.
—¿Qué soch? va dirli formal lo municipal cremantse.
Y ell va contestar quadrantse: —Sab qu' es? Un... municipal!

Se troban morts y enterrats un marit y un' muller junts qu' eran ans de ser difunts un modelo de casats. Ella de rabia 's fert veyent qu' ell m' se moria, y ell, llavors, de l' alegria l' ensendema 's va morir.

Tot anant á confirmar un bisbe que ab cortejava á un llaurador va trobar y ab veu alta 'l va reuvar perque sent festa llaurava. Perdoni punt l' hi respongue lo llaurador ab molt sero: —S' nyor bisbe, dixim fé, puig veig que vostè també fá treballa al seu cotxero.

FRANCISCO LLENAS.

(1) Un quadern de 82 planas.—Se ven á 2 rals en la Llibreria de la Penya de Lopez.

ESQUELLOTS.

Diu un periódich que aquí á Barcelona 's torna á jugar.

Oh y qu' es ben veritat.

Fins jugan á cala Ciutat.

Si senyo s: jugan á regidors.

En l' última sessió, los fulanos que jugan á regidors van donar permis per construir una casa al mitj de la Plassa de Catalunya.

¡Es deliciós!

Però encare ho será més lo dia que un conegut meu que te vara alta realisi 'l projecte que tè de ferse una torre al bell mitj de la Plassa Real.

E l' sempre diu:—Construiré la casa á quatre vents al péu d' l' sortidor: faré tapiar los pórtichs, y tindre un dels horts mes grans y més bonichs de Barcelona.

Se queixan alguns vehins del carrer de Valldoncella de las emanacions produhidas per una còrt de 50 tocinos establerta en lo pati de la casa de Misericordia.

N' han donat part á l' alcaldia y ha sigut inú il.

No sembla sinó que 'ls senyors de cala Ciutat sentin estranyas, pero profundas simpatias pels 50 tocinos de la casa municipal de Misericordia.

Casa que será tant de Misericordia com vulgan; pero que pels citats vehins del carrer de Valldoncella, no tè la mes petita misericordia.

De un periódich de Paris:

«Se tracta de un pintor molt celebrat y en realitat molt poca cosa.

—«No entench lo mérit que generalment dona tot hom á aquest artista, diu un senyor que visita l' exposició de pinturas en companyia de un critic. Al meu entendre ni tè dibuix, ni tè color.

—«Tu dixisti, respon lo critic. Per lo mateix que no te ni color, ni dibuix es tant celebrat: dos negacions afirman.»

Lo bisbe Catalá 's proposa fer una professó de Corpus que se 'n parli

No sols ha donat ordre á tots los capellans de que hi assisteixin, sinó que s' ha dirigit á todas las congregacions, confrarias y gremis suplicantlos tambe que hi vajan ab sos estandarts y pendons.

Com a periodista 'm dono per convidat.

Hi assistiré ab lo gremi dels excomunicats, ab un pend fet de Campanas y ESQUELLAS, y una gran orquesta de pitos.

En las inmediacions de Orense alguns soldats s' entretenian tirant al blanch, quan tot de un plegat surt un capellá y 'l tomban de un balasso.

—¿Veritat qu' es un abús?...

—Esta clar, matar á un pobre capellá...

—No es aixó... ells no volian ferho. L' abús es que de matar á un capellá 'n digan *tirar al blanch*. Si al menos ne diguessen *tirar al negrel*...

Lo Concell de Sanitat opina que aquí á Espanya podran ser cremats los cadavers, sempre que 'l difunt en vida hagués expressat aquest desitj y que ho consentin las personas que tingan dret als seus restos.

Francament, ja era hora de que 's dongués aquesta expansió als difunts

Fins are 'ls governs no feyan més si no cremar la sanch dels vius.

Are 'ls particulars podran cremar la carn dels morts.

Y ja veuran com lo clero será 'l primer qu' explotará 'l sistema de la cremació, montant tot lo necessari en las iglesias.

Aixis per exemple, la familia de un difunt anirá á trobar al rector per fer uns funerals segons lo nou sistema; y 'l rector preguntará:

—¿Com los vol?... Al forn ó á la grayella?

L' altre dia hi havia tancat en un calabosso de Sant Gayetano un caball de molt bona estampa.

De fixo qu' era un delinqüent... Sino no l' haurian tancat en los calabossos del jutjat de guardia.

Qui sab... potser un desacato á la autoritat... Potser vá veure un' euga y vá cometre algun atentat contra las bonas costums.

No s' inquietin: lo dia que 's veji la causa en judici oral ja 'ls avisaré.

Llegeixo:

«A Eufesta (Galicia) ha mort un subjecte que pasava per republicá, y 'l clero al principi vá negarse á donarli terra sagrada.

»Pero la seva familia era rica y com qu' estava disposada á afliurar la mosca 'l clero vá repensarse, y 'l

difunt vá tenir terra sagrada, absoltas y tot lo necessari.

»De manera que bé pot plantejarse 'l següent silogisme:

»O 'a salvació del difunt era possible ó era impossible: en lo primer cas es un acte de inhumanitat negarli terra sagrada: en lo segon cas, castrarli unas absoltas es una estafa.»

Una gran disposició.

Lo ministre de la Guerra ha disposat que 's donga 'l tractament de *don* als soldats que acreditin que 'l tenen.

De manera que al passar llista de companyia dirá 'l sargento.

—Número 9—Presente.—Don Número 10—Presente.

L' Ajuntament ha designat als regidors Santonja y Catalá perque s' encarreguin de vestir y arreglar als gegants de la Ciutat.

Molt bona designació, sobre tot la del Sr. Catalá, cusi del bisbe.

«L' qual Sr. Catalá podria fer una cosa que seria molt nova y ben vista.

Vestir á l' Hereu de Bisbe y á la Pubilla de Majordona.

S' ocupa al *Correo catalan* del diumeje de la festa de Sant Pons que 's celebra al Hospital, y entre altrás cosas diu:

«La imágen pequeña del Santo que se venera en la referida iglesia, es también muy antigua, y no sabemos por qué causa se le dedica la fiesta hoy, pues la del Santo obispo y mártir de Gerona es el día último de mayo, con la de otros compañeros entre ellos santa Amelia.»

Aixó qu' estranya 'l *Correo* no tè més que una explicació.

Al Hospital veneran al Sant quant era xich y á Girona veneran al mateix sant quan ja era gran.

Y are vajan llegint y veuran las habilitats de Sant Pons.

«Es creencia popular que atormantaron al santo mártir dándole á beber caldo mezclado con chinches, por lo cual se le considera abogado contra la plaga de tan asqueroso insecto.»

¡Ex!..

L' arquitecto del monument á Colón s' ha queixat y ab rahó de que dintre de la tanca de las obras hi ha trobat cartutxos de dinamita.

Francament, sino que ho diu un arquitecto tant serio no ho creuria.

Perque si algú 's proposa que 'l monument no 's fassi, es més que probable, casi segur que ho logri, sense necessitat de dinamita.

Per falta de quartos.

Notas de la pelegrinació de Montserrat.

Los pelegrins van carregar un sant Cristo grós que portavan dintre de un vagó destinat á caballs, degudament facturat.

Al passar lo tren per Tarrassa van crubar ab un tren procedent de Manresa, en que hi anava 'l bisbe: la majoria dels pelegrins van precipitarse fora dels vagons, besantli l' anell y esturantli l' bras ab un furor tant extraordinari, qu' he-m sentit á dir que l' endemá 'l bisbe casi bé no podia aixecar l' hostia.

A Montserrat, per falta de habitacions suficientes, hagueren de dormir homes y donas en un quarto ma'eix. Pero are no 's pensin res de mal, que segons assegura la *Montaña* de Manresa tots los homes dormian ab calsetets y todas las donas ab enagos y xambra.

Lo tenor Stagno que havia de venir al Liceo, s' ha quedat á Paris.

Los tenors del dia son de aquest tenor.

Y cuidado que l' empresa del Liceo l' hi oferia 500 duros per funció ó 4.000 duros per las vuit que havia de cantar.

Sens compte á Paris l' hi ofereixen més, y de aquí han nascut excusas sobre malas inteligencias y telegramas poch explicitos, per quedar com un home, ja que no podia quedar com un tenor.

—Cosa estranya, dirán los empresarios: los tenors com més ven tenen, menos paraula.

Lo corresponsal que tè á Madrid *El Correo Catalan*, s' escandalitza de las representacions de la *Chamont* y dels aplausos que l' hi tributa l' aristocracia, y exclama:

«Cuando en las altas capas sociales se descubren úlceras tan purulentas, no hay remedio, el hierro que sana y el fugo que purifica tienen que venir. La *somorra* social no podrá eludir el castigo de las lluvias de azufre encendido.»

¡La *somorra* De Sodoma y de Gomorra n' ha fet no

més que una paraula. Del mateix modo hauria pogut dir la *godoma*.

Aixó sí, 'ls neos per grans disbarats y per grans pen-saments.

Si ells fossen Deu, ja no hi hauria sofre per las vi-nyas: tot se 'l gastarian per tirar-lo encès en forma de pluja.

Lluna de mel.

Lo marit s' está sol ab la senyora y badalla. La se-nyora naturalment se queix, y 'l marit replica:

—Ja veuràs noya, marit y muller no fan més qu' una persona, y jo quan estich sol me fastiue.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Es quart al revés Pasqual
fill del Prima-dugas-tres
y are diuen qu' es promés
ab una hermosa total.

Mes segona en és jo tinch
ella no l' hi vol tercera
cinch hu invers de cap manera
perque diu que no está cinch.

UN TAPÉ Y F. DE T.

II.

Ab una prima-tercera
dugas va dir la total

que l' hi sortia primera
cada nit que anava al ball.

UN T. Y B. DE V.

ANAGRAMA.

Ahi 'm va dar l' oncle Tot
una tot de vi de Olot.

PAU NONGRABA Y C.^a

ACENTIGRAFO.

Qui tè tot ja está ben mal,
puig tot tant si vol com no;
y lo qu' encare 's pitje
es que als altres fa total.

DEUDET DE REUS.

CONVERSA.

—Enrich, quan vindrà la Teresina de Barcelona?
—A dalt tinch una carta que m' ho diu.
—Pórtala que ho miraré.
—Es inútil; tots dos ho acabém de dir.

T. E. Y LLOANSET DE REUS.

ROMBO.

•
• • •
• • • • •
• • • • •
• • • • •
•

Primera ratlla horisontal y vertical una consonant; se-gona, fenómeno atmosfèrich; 3.ª Per anar á piassa; 4.ª un element; 5.ª una consonant.

SORGSANATERRAG.

TRENCA-CLOSCAS.

E. GALLOSTRA.

Formar ab las anteriors lletres lo nom de un poble de Catalunya.

F. ALBERTI Y J.

GEROGLIFICH.

∴
+
X X X
—
t t t

COIXET DE REUS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª — *Ta-ber-ne-ra.*
2. ID. 2.ª — *Pi-dal.*
3. ACENTIGRAFO — *Molt-Mólt.*
4. MUDANSA. — *Mas-Llas-Cas-Zas-Pas-Nas-Gas-Vas-Ras.*
5. TRENCA-CLOSCAS — *Lo rovell del Ou.*
6. LOGOGRIFO-NUMERICH. — *Violeta.*
7. CONVERSA. — *Clara.*
8. GEROGLIFICH — *Un trimestre té tres mesos.*

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

ACTUALITATS.

D. Albert dorm que dorm, y Barcelona l' hi diu:—Senyó Arcalde, ja que sempre tè son deixi 'l càrrech.